

ӨОЖ 37.01: 39

ГТАХР 14.43.47

DOI 10.37238/2960-1371.2960-138X.2025.97(1).5

Джонисова Г. К.**Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті,
Орал қ., Қазақстан**E-mail: dzhonisova@mail.ru**МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДА ҰЛТТЫҚ ҚҰНДЫЛЫҚТАРДЫ
ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ БАҒЫТТАРЫ**

Аңдатпа: Мақалада ұлттық мазмұндағы мектепке дейінгі ұйымдағы тәрбие жұмысын ұйымдастырудың инновациялық бағыттары қарастырылған. Этнопедагог ғалымдарының ұлттық құндылық туралы тұжырымдары негізінде мектеп жасына дейінгі балалардың үлестік дүниетанымын қалыптастырудағы құндылықтардың маңызы көрсетілген. Мектепке дейінгі ұйымдағы білім беру стандарттарын, мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың типтік оқу бағдарламаларын талдай отырып, балалардың ұлттық құндылықтарын қалыптастыруға мүмкіндік беретін материалдар қандай көлемде екендігі анықталады. Мектепке дейінгі ұйымның тәрбие процесінде ұлттық құндылықтарды қалыптастырудың инновациялық моделі ұсынылады. Сондай-ақ, Мектепке дейінгі ұйымда ұлттық құндылықты қалыптастыруға бағытталған ата-аналармен бірлескен қызметтің инновациялық нысандары туралы айтылады. Ата-әжелер мектебінің, ата-әжелер мектебінің, аналар мен әкелер мектебінің жұмысын жаңа форматта ұйымдастыру бойынша ізденістер баяндалды.

Кілт сөздер: ұлттық құндылық; мектепке дейінгі ұйым; ұлттық дүниетаным; білім мазмұны; үлгілік оқу бағдарламасы; инновациялық моделі.

Kipicne

Қазақ мемлекеті мақсатындағы маңызды міндеттердің бірі мемлекеттік құндылықтар шеңберінде қазақ мәдениетін қалыптастыру, әдет-ғұрыптарды, салт-дәстүрлерді, стильді және т.б. ұлғайту болып саналады. 2023-2029 жылдары елімізде мектепке дейінгі, орта, технологиялық және жоғары сыныпты тәрбиені қалыптастыру тұжырымдамасында: "Мектепке дейінгі дайындық пен дамудың мемлекеттік құндылықтарға негізделген қоғамдастық құрудағы мүмкіндіктері өте күшті. Қазақ халқының мәдениетін қолдау және игілігі ерте жастағы балалар әдебиеті мен халық-ауызша әдебиеті арқылы балаларды қазақ халқының мәдени-тарихи актісіне енгізудің және оның өзін-өзі тануында оқытудың көпфункционалды әдісі болып табылады" [1]. Мәселенің маңыздылығы ел Үкіметі 2021 жылғы он бес наурыздан №137 бұйрығымен расталған "Мектепке дейінгі оқыту мен оқытуды қалыптастырудың модификациясымен" анықталады[2]. Бұл форма ерте жастағы баланың толық қалыптасуының озық

доктриналарымен бірге мемлекеттік құндылықтарды үйлестіруге бағытталатындығына байланысты. Қазақстандық мектепке дейінгі тәрбиедегі қазіргі жағдай оның орналасқан жерін жаңарту жолдарын белсенді іздеумен, оқыту мен оқытудың жеке тәсілдері мен ақшасын зерттеумен, оқытушылық қозғалыс компаниясының жаңа конфигурацияларын пайдаланумен сипатталады. Мектепке дейінгі тәрбиені қалыптастыру жаңа жоғары сапалы дәрежеге көшумен бірге инновациялық технологияларды зерттеу болмаған кезде жүзеге асырыла алмайды. Классикалық әдістер балалардың танымдық қалыптасуын белсендіруге бағытталған оқыту мен оқытудың қарқынды әдістерімен кеңейеді. Мектепке дейінгі ұйымдарда табысты баланы тәрбиелеу мен оқытудағы күнделікті қабілеттерін дамыту, мұғалімдердің бірлескен жұмысымен тығыз қарым-қатынасты қалыптастыру, мемлекеттік құндылықтарды сақтай отырып, психикалық, рухани-адамгершілік және физиологиялық қалыптастыруды қамтамасыз ету бағытында мұғалім-тәрбиешілердің жоғары деңгейлі құзыреттілігін жетілдіру мақсатында мән-жайларды қалыптастыру маңызды болып табылады.

Н. Құлжанов, Б. Баймұратов, С.Г. Батибаева, А.К. Менжанова, Р.Б.Маженова, К.М. Метербаева, Н. С. Сайлауова, х. Беделбаева, А.Е. Манкеш елімізде мектепке дейінгі білім беру саласын дамыту және оқу-тәрбие жұмысын жетілдіру бойынша С.Н. Жиенбаева және т. б. ғалымдар зерттеді. мектепке дейінгі оқу-тәрбие жұмысына халықтық педагогиканы енгізумен Ф.Н.Жұмабекова, Ш. Сапарбаева, Р.М. Сыздықова, Ж.С. Хасанова, А.С.Амирова, Т. Иманбеков, А.А. Капенова, Р.Б. Маженова, у. біз т. Тулеованың зерттеулері, Г.К. Белгібаева қазақ этнопедагогикасының ғылыми саласына өз үлесін қосты.

Осыған қарамастан, мектепке дейінгі ұйымның тәрбие процесінде ұлттық құндылықтарды қалыптастыру жөніндегі инновациялық қызмет арнайы зерттеулер нысанына алынбағанын және осы бағыттағы әдістемелік нұсқаулардың жеткіліксіздігін ескере отырып, біз мектепке дейінгі ұйымның тәрбие процесінде ұлттық құндылықтарды қалыптастырудың инновациялық моделін енгізуді қарастырдық. Осы мақсатқа сәйкес біз келесі міндеттерді анықтадық:

- мектепке дейінгі ұйымның тәрбие процесінде ұлттық құндылықтарды қалыптастыру мазмұнын анықтау;
- мектепке дейінгі ұйымның тәрбие процесінде ұлттық құндылықтарды қалыптастырудың инновациялық моделін әзірлеу;
- мектепке дейінгі ұйымның тәрбие процесінде ұлттық құндылықтарды қалыптастыру тиімділігін эксперименттік-эксперименттік тексеру.

Зерттеу материалдары мен әдістері

Мемлекеттік құндылықтардың Қоғамдық, жоғары адамгершілік мәні туралы көзқарастардың қалыптасуы ғылыми қызметкерлер Г.н. волков, с. А. Ұзақбаева, К. ж. Қожахметова, Р. К. Төлеубекова, Е. Ш. Қозыбаев, Ш. и. Жанзакова және т. б. іргелі әзірлемелермен тікелей ұштасады.

Қожахметова К. Ж." қазақ этнопедагогикасының теориялық және әдіснамалық негізгі қағидаттары "атты еңбегінде оқушылардың этнопедагогикалық көзқарастарымен қатар құндылық бағдарларын жан-жақты

бағалайды. Қазақ халқының әдет-ғұрпындағы құндылықтарды оқытудың негізі ретінде қарастыра отырып, жоғары адамгершілік құндылықтар Рим папасының әдет-ғұрыптары, жас жігіттің әдет-ғұрыптары, Бикеш ибаның әдет-ғұрыптары арқылы жалғаса берсе, жалын негізінен басталады. Ғылым қайраткері Мемлекеттік құндылықтарды атап өтіп, олардың орны мен мағынасының нәтижелі бағыттарында пайда болады: ананы, әкені құрметтеу, үлкенді құрметтеу, ақсақалдардың ақысы, үміттердің негіздемесі, жауапкершіліктің жабылуы, бедел және басқалары. Бұл еңбекте жалпыхалықтық танымды қазақ этнопедагогикасының негізгі блогы ретінде қарастыра отырып, ол тәрбие функциясын атап көрсетеді:

- мұндай білім оқушылардың жалпыхалықтық дүниетанымын қалыптастырады және жалпыхалықтық қоғамдастықты түсінудің негізін қалыптастырады;

- бұл оқыту муниципалды құндылыққа кепілдік береді және тәуелсіз еңбекке бағыттайды;

- этноәлеуметтік рөлдердің негізгі негіздерін ажырата білу, этностар арасындағы қарым-қатынасқа түзетулер енгізу [4].

Мектепке дейінгі фирмада бала кезіндегі муниципалдық құндылықтардың қалыптасуының ғылыми-теориялық маңыздылығын қалыптастыру қоғамның өсіп келе жатқан буынын оның муниципалдық құндылықтары, қазіргі жаһандану және қазақтың ішкі Қайта өрлеу жағдайында өз тұлғасының ішкі қазынасы негізінде оқыту қажеттілігімен анықталады. адамдар. қоғам. Муниципалдық құндылықтар тұжырымдамасын көпжақты зерттеумен, мектеп жасына дейінгі балалардың даму ерекшеліктері туралы бүгінгі педагогикалық-психологиялық еңбектерді зерттеумен қатар, олар қазіргі қоғамның жағдайларына байланысты бизнес-жобалар мен технологияларды зерттеуде маңызды мәнге ие екендігі анықталды.

Мектепке дейінгі кезеңде муниципалдық құндылықтардың қалыптасуы үкіметтік дүниетанымның қалыптасуымен қатар академиялық қызметкерлердің жұмысында айқын көрінеді. Балалардың жас ерекшеліктері оның бүкіл іс-әрекетінде көрінеді-ойын, қарым-қатынас, еңбек, оқу. Оқытушылық тұжырымдамадағы белсенді қарым-қатынас базаларынан бастап, біз осы іс-шаралар барысында мектеп жасына дейінгі баланың муниципалды құндылықтарын қалыптастыруды жүзеге асыруды қарастырамыз. Бұл қарым-қатынаста мектеп жасына дейінгі балалардың муниципалдық құндылықтарының қалыптасуына ықпал ететін талапты анықтауға болады.

1-фактор-балалардың қазақ этнопедагогикасының қолданылған материалдарына қызығушылығын ояту. Қазақ этнопедагогикасын оқу-тәрбие жұмысындағы және бейне ойын фигурасында қолданудағы жаңа инновациялық технологиялар негізінде жүзеге асыру баланың муниципалдық әдет-ғұрыптар мен дәстүрлерді зерттеуге деген қызығушылығын арттыратыны сөзсіз. Демалу арқылы біз алған білімімізді бекітеміз, сонымен қатар балалардың муниципалдық құндылықтарға деген қызығушылығын арттырамыз. 2-ші фактор-мұражайларға, театрларға бару, қазақ мультфильмдерін, фильмдерін көрсету, қазақ әндерін, күйлерін тыңдау, оқуды үйрету және ризашылық білдіру мақсатымен бірге біздің Жомарт табысымыз. Баланың Мемлекеттік құндылықтар туралы білімін

толықтыру мақсатымен бірге мемлекеттік мұражайларға, театрларға, жұлдыздарға арналған ескерткіштерге, Фортуна муниципалды дөңгелегіне, хайуанаттар бағына және т. б. сапарлар ұйымдастырылады.

3-ші фактор-мұғалімдер мен әкенің анасымен бірге муниципалдық құндылықтарды зерттеуге деген қызығушылығын ояту, оны өз тәжірибесіне қолдану. Өз мәдениетіне толы өркениеттердің әрбір ұрпағын тәрбиелеуде балалар ұлттық пайданы бойына сіңіреді. Өкінішке орай, отбасының қазіргі жас шығу тегі көптеген дәстүрлерді түсінбейді, бұл тәрбиелік маңызы зор. Осы факторға сәйкес, мектепке дейінгі фирма мен отбасында үкіметтік оқытудан кейін мектепке дейінгі тұжырымдама мен атау арасында тұтас қарым-қатынас болуы керек [5].

Мектепке дейінгі фирмадағы ағартушылық үлгілерді, тәрбие жоспарларын талдай отырып, біз балалармен бірге муниципалды құндылықтарды қалыптастыруға мүмкіндік беретін қолданылған материалдардың санын анықтадық. Ең дұрысы мектепке дейінгі фирмада оқытудың одан әрі құрамы анықталды:

- әлем туралы (шырынды, шындыққа жанаспайтын және т.б. пайымдаулармен шоғырланған қауымдастықтың ғылыми бейнесі);
- балалар іс-әрекетінің түрлері, олар қандай болуы керек (қуанышты, оқушылар, белсенді, өзара әрекеттесетін) ;
- қоғамдастықты (логикалық, академиялық), шеберлікті білу әдістері туралы білім.

Мектепке дейінгі кезеңде муниципалдық құндылықтарды қалыптастырумен бірге әдеттегі тәрбие жоспарының мәні қолданылған материалдарды 5 қабілетпен бірге үйлестіруде қолдануды білдіреді. баланың үкіметтік дүниетанымын қалыптастырумен бірге келісудегі қызмет. Содан кейін мен "әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды дамыту", "коммуникативті дағдыларды қалыптастыру", "балалардың шығармашылық мүмкіндіктерін, тәжірибелік әрекеттерді қалыптастыру" еңбектерін зерттеу байланысын қолдаумен бірге осы мүмкіндіктердің муниципалды құндылықтарын қалыптастыру мүмкіндіктерін бағалаймын, бұл сан муниципалды дүниетанымдық ақпараттың кең ауқымын қамтиды.

Мысалы, кәдімгі жобада "әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды дамыту" саласымен бірге келісуде қолданылған материалдарды зерттеу: дәстүрлер мен әдет – ғұрыптарды зерттеу Қазақстан халқы менің және сенің Отаныңның-мемлекетіңнің мәселесімен келісе отырып, елорда мегаполисінің негізгі мәдени аймақтары туралы көзқарастарды қалыптастыру. Ақорда, қоғам және бірлік сарайы, Океанарий және т.б. Қазақстанның негізгі қоныстанған нүктелері-Алматымен таныстыру. Мәдени нысандар мен ескерткіштерді, олар қалада, қоныстанған жерде қай жерде тұратындығын көрсете отырып, өз жеріне байланысты мақтаныш сезімін дамыту жоспарлануда.

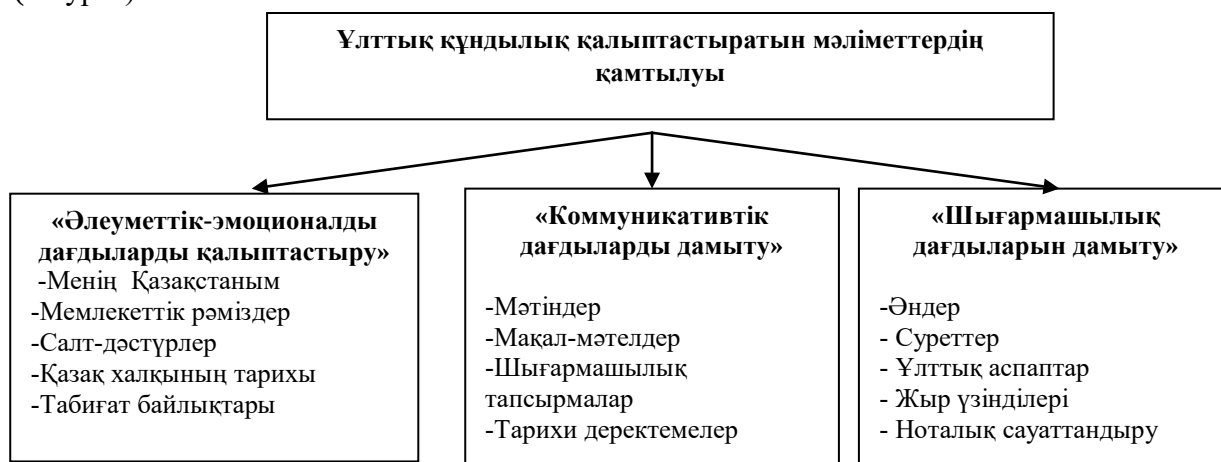
Қазіргі кезеңде Менің Отаным-Қазақстаным емес, менің қиындықтарымды зерттеуде әртүрлі ресурстар қолданылады: гальваникалық оқулықтар, мультимедиялық және оқушы жоспарлары, әдістемелік құралдар, оқулықтар және т.б. қалалық рәміздер (логотип, ту, ән) туралы білімді арттыру. Оларды бекіту мен құрметтеуді жетілдіру. Маңыздылығын түсіндіру. Әнұранның орындалуын

сақтауды үйретудің негіздері (сол жағын қою арқылы жан және көтеру ән, қуатты фальд агенттері негізгі киімдерді алып тастайды). Өз елінің көрсеткіштеріне құрмет көрсетуді жетілдіру.

Бұл бағыттағы іс-шаралар балалардың шығармашылық мүмкіндіктерін, тәжірибелік іс-әрекеттерді қалыптастырумен бірге жалғасады. Осы факторға сәйкес, осы танымдарды жалпы игеру тиімді болады. Инновациялық технологияларды қолдану, бағдарламалық жағдайларды жүзеге асыру, әрине, жақсы нәтиже береді. Мысалы, "Тай-Тай" технологиясы баланы көпжақты жетілдіруге, тәуелсіздікке деген ұмтылысқа, оның даму мақсатымен бірге факторларды дамытуға, тәуелсіз ықпалға, әртүрлі ортадан тәуелсіз қадамдарға пайымдау мен жинауға бағытталған. Бұдан басқа, осы ғылыми-техникалық іс-әрекеттерде баланың қалыптасып келе жатқан сала арқылы үкіметтік дүниетанымын қалыптастыру, әкесімен және анасымен тығыз өзара іс-қимыл жасау көзделеді.

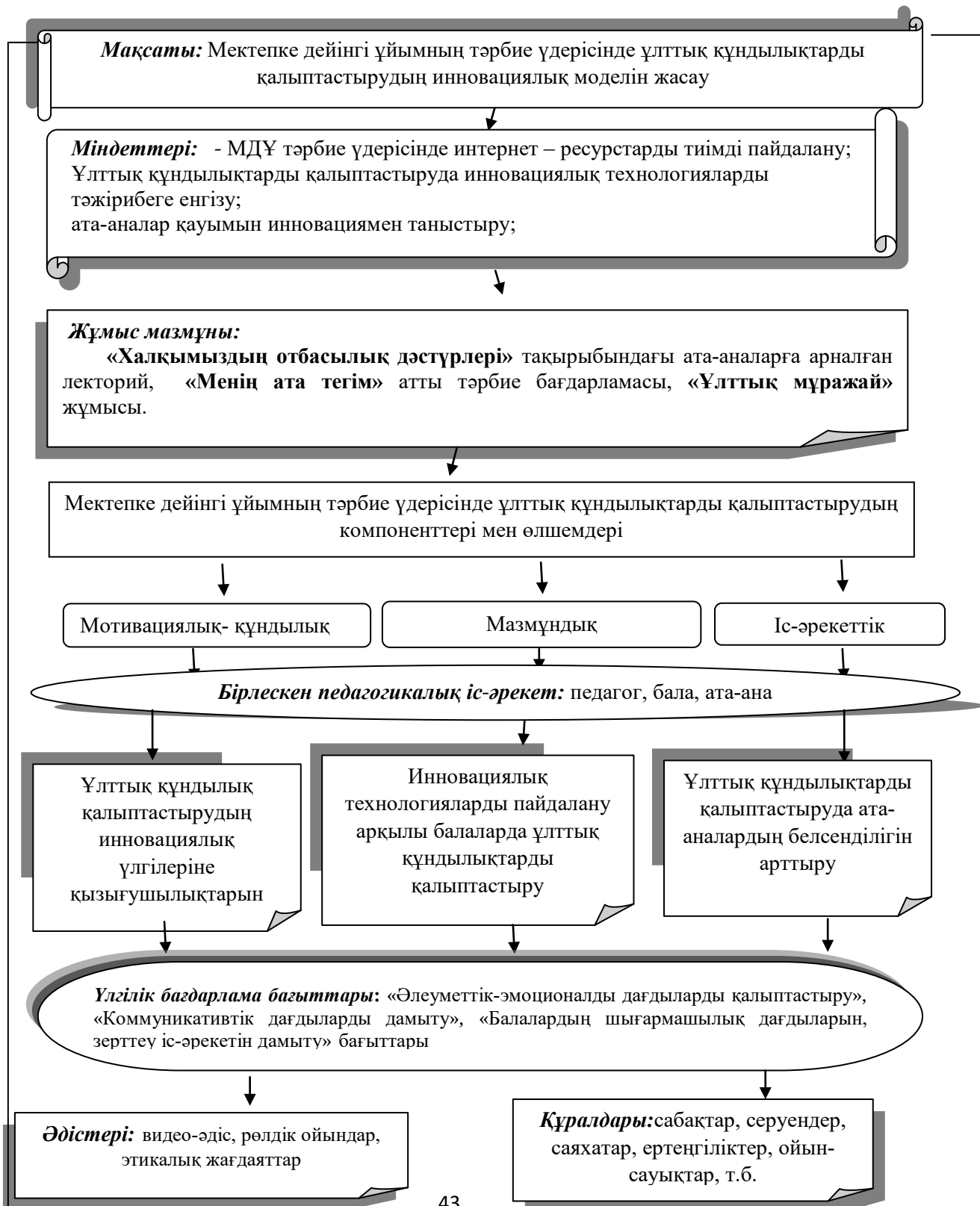
Қалалық және қоғамдық мерекелерде (мемлекет Республикасының аралығы, Дербестік аралығы, 8 наурыз, Наурыз мейрамы, Отан қорғаушы кезеңі, балаларды қорғау кезеңі) ертеңгіліктермен және қуанышты өлеңдермен, өлеңдермен, билермен белсенді көмек көрсету. Қазақстан халқының дәстүрлерімен және әдет-ғұрыптарымен таныстыру. Адамгершілік, негізгі принциптер адамның өмір сүруінде және жұмыс істеуінде оның туылу кезеңінен бастап оның есейгеніне, ескіргеніне және қайтыс болуына дейін маңызды болып табылады, дүниетанымдық дүниетанымды қалыптастырады. Әдет-ғұрыптар, негізгі принциптер ұлттық маңыздылық ретінде қабылданады және зерттеледі, саналы тұлғаның қалыптасуы жүзеге асырылады, ол өзінің муниципалдық сипаттамаларын сіңірді, қандай қоғам біздің әдет-ғұрыптарымыз бен дәстүрлерімізге ерекше мән қосу керек деп ойлаймын, симбиозды халықтармен және бұқаралық формалармен бірге қолданады.жұмыс. Осылайша, рәсімдерді, әдет-ғұрыптарды, көңіл көтеру сезімдерін, психикалық демалысты, жанашырлықты, әділдікті, мейірімділікті, ризашылықты және минералды қолдануға болады.таңба. олар айтарлықтай моральдық қатынастарда көрінеді

Біздің эксперименттік сұрағымызбен келісе отырып мен келесі суреттегі мемлекеттік құндылықтарды дамытуға сәйкес қабілеттерді жобаларды біріктірім (1-сурет).

Сурет 1 – Үлгілік бағдарламадағы ұлттық құндылық мәліметтердің қамтылуы

Нәтиже: Мектепке дейінгі ұйымның тәрбие үдерісінде ұлттық құндылықтарды қалыптастырудың инновациялық моделін жасау

Сурет 2 Мектепке дейінгі ұйымның тәрбие үдерісінде ұлттық құндылықтарды қалыптастырудың инновациялық моделі

Мектеп жасына дейінгі балалардың мемлекеттік құндылықтарын дамыту қазақ этнопедагогикасының: қазақ балалар фольклорының, әдет-ғұрыптарының, мемлекеттік өнердің, мемлекеттік ойындардың және этноэкологияның пайдаланылған материалдары негізінде құрылған кез келген жаттығу жұмысы процесінде қолданылады деп есептейміз, бұл нәтижелі тәсілдер мен тәсілдердің кезектілігі мен кезектілігіне, тәрбиенің кезектілігі мен кезектілігіне кепілдік береді. Мен тәрбие барысында мемлекеттік құндылықтарды дамытудың инновациялық модификациясын зерттеу барысында мектепке дейінгі компанияның құрылымын орнаттым.

Бұл форма мектепке дейінгі компанияның тәрбие барысында мемлекеттік құндылықтарды дамытудың заманауи қабілеттерін анықтауға мүмкіндік береді (Сурет 2).

Мектепке дейінгі компанияның тәрбие процесінде мемлекеттік құндылықтарды дамытудың инновациялық модификациясының мақсаты мемлекеттік құндылықтар тұжырымдамасы туралы бастапқы ұғымдар қалыптасқан, мемлекеттік құндылықтарға құндылық қатынастарының үлкен атмосферасы болып табылатын адамның дамуы болып саналады. Осы миссиядан кейінгі сұрақтар:

- мектепке дейінгі компанияның тәрбие барысында мемлекеттік құндылықтарды дамытудың инновациялық технологияларын тәжірибеге енгізу;
- фамилиясымен бірге тар бірлескен жұмыс және оқытушылардың Жаңа ойлауын қалыптастырудың инновациялық-әдістемелік тұжырымдамасын дамыту.

Осы мәселелерді жүзеге асырудың болуы тенденциялар мен қызметтің мәнін анықтауы керек. Мәні біздің зерттеу мәселесімен бірге келісудегі қызмет:

1. "мемлекеттік құндылықтарға негізделген рухани-адамгершілік даму"

Мәні: этнопедагогикадағы прогрессивті негіздер мен өркениеттік жаңалықтарды байланыстыра отырып, өсіп келе жатқан ұрпақты тереңдетілген, ішкі, қажетті тәрбиелеу мен тәрбиелеудегі мемлекеттік құндылықтарды қолдау.

2. "отбасылық құндылықтар және сәбилер бақшасының бірлескен жұмысы"

Мәні: бала мен үлкендерге өзара серіктестік негізінде тәрбие мен тәрбиелеудегі өзара қарым-қатынастардың заңды қатысушыларына үй құндылықтарын сақтаумен бірге мүмкіндік береді орта білім беру мекемелері, оларға өзара сенім білдіреді.

3. "жоғары сапалы оқыту мен білім беруді жүйелі дамыту"

Мәні: баланың рухани-адамгершілік қасиеттері мен бейнелі мінез-құлқын тәрбиелеуде мемлекеттік құндылықтарға негізделу, инновациялық конфигурациялармен классикалық әдістерді кеңейту қызмет.

Келісімде белгілі бір кірумен бірге біз мектепке дейінгі компанияның стандартты жоспарына сәйкес қызмет тенденцияларын белгіледік:

"Ішкі тәрбие қоғамы" тренд мәселелері :

- отбасында және бала бақшасында баланы толық қалыптастыру мақсатында мән-жайларды қалыптастыру, ұқсас салада сөйлеуді түсінуді қалыптастыру;

- әкесін анасымен, құрдастарымен, айналасындағылардың барлығын және проспекторды сүйеу. әріп;

- сфераның айналасындағы күнделікті өмірде объектілерді игеру және оларды фамилиялармен атауға үйрету қабілеті;

- күнделікті жұмыста, көңіл көтеруде үйренген лексикалық және білікті білімді қолдану қабілетіне ие болу;

- үлкендердің әңгімесін білуге үйрету, көрнекі қолдау болмаған кезде кішігірім моральдық әңгімелерді тыңдау, қарапайым мәтіндермен жауап беру;

- бала кезінде құрдастарымен және үлкендерімен оң қарым-қатынас мәдениетін тәрбиелеу.

- баланы жалпыхалықтық әндерді, ертегілерді, бейнелі шығармаларды тыңдауға үйрету;

- ойыншықтарды, кенептерді, үстел театрының кейіпкерлерін және басқа да айқын құралдарды таныстырумен бірге бейнелі жұмысты тыңдау.

"Елтану әлемі" тренд мәселелері :

Қазақстан белгілеріне құрмет көрсетуді дамыту;

Отанға деген жанашырлықты түсіну және қоғам өз Отанын қандай себеппен жақсы көреді;

- басқалармен (жолдастарымен, құрдастарымен, үлкендерімен және кішілерімен) қарым-қатынас жасау қабілеті

- адалдық, құрмет, тиісті лексикографиялық резервті түсіну;

- табиғатты қорғау, анықтамаларды түсіндіру, ештеңені нашарлатпау, өзіңе зиян келтірмеу немесе басқаша болмау-болмайды;

- балаларды айналасындағы қоғамға халықтармен дұрыс қарым-қатынас жасауға үйрету, қоғам бар екенін, одан жақсы екенін түсіну және мылқау туралы бақылау, ақсақалдар да мылқау туралы алаңдайтынын түсіндіру.

"Ақыл-ой әлемі" тенденциясының сұрақтары:

- қабылдау қабілеттерін және қарапайым анықтамаларды қалыптастыру;

- салыстыру, туралау, беттеу және проспектор әдістерін қолдану.әріп. моральдық қолданылған материалды қолданумен бірге;

- көрнекі-дидактикалық материалды қолдаумен бірге танымдық қызығушылықты қалыптастыру;

"Өнер қоғамы" тенденциясының сұрақтары: сурет салу, мүсіндеу және желімдеу жұмыстарындағы қабілеттер мен дағдыларды игеру;

- туған халықтарға (әкесіне және анасына, отбасы мүшелеріне) өздерінің керемет өнімдерін беруге, айналасындағыларға өз сыйлықтарымен қуаныш сыйлауға ынталандыруды дамыту;

- музыка сезімі, бейнелі жұмыс әуенімен үйлесімде

"Өмірдің пайдалы түрінің қоғамы" тенденциясының мәселелері: - өмірдің пайдалы түрінің қабілеттерін дамыту;-сауықтыру - тәрбие оқиғаларының жүйелі кәсіпорны, өркениетті - гигиеналық қабілеттерді қолдау, - баланың бойында білім, іздеу және қабылдау қабілеттерін қалыптастыру. - оқу жұмысында берілетін әртүрлі объектілердің ерекшеліктеріне байланысты әртүрлі жұмыс түрлерін жүзеге асыру қабілетіне ие болу. - айналадағы сфера туралы деректерді түсіну және түсіну, онда біреу бар; - айналадағы салада қоғамдық қабілеттерді қалыптастыру, өзін - өзі тану ерекшеліктерін жетілдіру; - ойын сабақтары, қызықты тапсырмалар арқылы танымдық түсінікті, ақыл-ой мүмкіндіктерін жетілдіру [7].

Зерттеу нәтижелері

Мемлекеттік маңыздылықтың құрамы мен мәні адамның мақсатын, көзқарасын белгілейді. Мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу эталонындағы пайдаланылған материалдар мемлекеттік құндылықтарды дамыту базасы болып саналады. Олар мектепке дейінгі компанияның стандартты оқу-тәрбие жобасында таныстырылды, "ішкі тәрбие әлемі", "Елтануәділет", "зияткерлік әлем", "Өнер әлемі", "Денсаулық әлемі" сияқты модификацияда айқындалған үрдістерге жауап береді. Стандартты жоспардағы мемлекеттік маңызы бар негізгі принциптер Отан, туу стилі, отбасы, дәстүрлер, әдет-ғұрыптар, мемлекет белгілері құндылықтарының нұсқасында көрінеді.

Көптеген әке мектеп жасына дейінгі балалардың анасымен бірге, принцип сияқты, жас ұрпақ қоғам, баланы оқытудың қанағаттанарлықсыз (немесе жетіспейтін) дағдысымен бірге. Егер мұғалім баланы отбасында оқытуға сәйкес әкесіне және анасына керемет кеңестер бере алса, бұл отбасы мен нәресте бақшасының тұтастығын нығайтуға айтарлықтай пайда әкеледі. Мұғалім ешқашан ата-әжесінің алдында балаларды қорламайды. Қамқоршы ешқашан балаларды ұрыспайды және оны ешқашан ашуландырмайды, оны өзінің балалары сияқты елестетеді. Керісінше, мұғалім балалардың керемет қырларын көрсетуге тырысады және баланың отбасындағы мүмкіндіктерін қалыптастыруға сәйкес ұсыныстар береді.

Ата-аналардың "өсиет" оқу орны: ғашық болу, құрмет көрсету, әкесіне анасымен құрмет көрсету, ұрпақтар сабақтастығын дамыту, өз өркениетін құрметтейтін Елжан тумасының дамуы. Әкенің анасымен баланы оқытуға деген қарым-қатынасын өзгерту, нәресте бақшасына деген оң қарым-қатынасты дамыту. Эстетикалық талғаммен бірге өнер туындыларын игеру қабілетін, өнерге деген қызығушылығын, шығармашылық динамикасын жетілдіру, өнім өндірісінің түрлерінде жұмыс істеу үшін білім мен шеберлікті жетілдіру.

"Даналық" кемпірлер оқу орны: балаларды туа біткен стильде жариялауға үйрету, ұрпақтарын ертегілерге, аңыздарға, оқуға, поэзияға, дәстүрлерге, дәстүрлерге, этнопсихологияға, айтылатын әдебиет стандарттарына үйрету және проспектор.әріп. балалармен бірге Әкеге анасымен бірге ерекше эмоциялар жасау, балалардың өмірінде әкесінің анасымен маңыздылығын түсіндіру-ананы бағалау және бағалау қабілетін дамыту. Жас оқушыларға туған мегаполистің жағдайын, әдебиетін, өркениетін үйрету және өздерінің танымал жерлерестері болу.

"Баланың дамуы отбасымен бірге жүреді" байқауы," отбасылық дәстүрлер" байқауы, " тыңдаңыз, бала, аңыз...", "Отбасында белгіленетін мемлекеттік мереке күндері "тренингтері," Асыл әжелер " кездесулері және т.б. негізінде мен ата-бабаларымыздың мұрасы туралы ұғымдарды жетілдіре отырып, отбасына көмектесу бағытын ұсындым.

Ата-аналар балабақша ұжымымен таныс, оны алады және үйдегі дамуды ақылға қонымды педагогиканың ойларына бағындыруға тырысады. Әкемді анасымен бірге үйрету үшін мен оларға жаттығу жұмыстарына қатысуға рұқсат беремін, ал кейбір жағдайларда оларды мастер-класс көрсетуге шақырамыз. Мен әкем мен анамның мақсатымен сәбилер бақшасынан тікелей эфирде бейнематериал жасадым. Олардың сәбилер бақшасында өз баласының бар екендігіне байланысты барлық мүмкіндіктері бар, өз көзқарасы мен өтініштерін білдіру. Қажеттіліктің болуы оларға біздің оқытушылық қызметіміздің шеберлігін түсіндіреміз.

Қорытынды

Бала кезіндегі мектепке дейінгі ұйымдағы мемлекеттік маңызы бар көзқарастарды дамыту күрделі және күрделі қызмет болып табылады. Оқытушылық практика процесінде анықталған қызметтің түпкілікті нәтижелері мектепке дейінгі компанияда мемлекеттік құндылықтардың дамуына сәйкес бірыңғай қызметті жүзеге асыру және инновациялық модификациямен бірге бала кезінде мемлекеттік құндылықтардың қалыптасу дәрежесін арттыру екенін анықтады. Мен оларды келесі жолмен біріктіру туралы шешім қабылдадым:

1) баланың Отан, Туған жер, отбасы құндылықтарын игеруге, жақын қарым-қатынас құндылықтарын тереңірек түсінуге деген ұмтылысы артты.

2) мемлекеттік құндылықтарға сәйкес мектеп жасына дейінгі баланың білімін үздіксіз толықтыру нәтижесінде өзара қарым-қатынастардағы жақын нормалар туралы білім байытылды. Мемлекеттік әдет-ғұрыптар тек негіздерді игеріп қана қоймай, оларды мемлекеттік құндылықпен қабылдады.

3) әдет-ғұрыптарды, әдет-ғұрыптарды, негіздерді құрметтейді және оларды өз өмірінде қолданады. Мемлекеттік құндылық қатынастары негізінде өз іс-әрекетінің белгілі бір миссияларын белгілеуге қабілетті.

4) туу стилінің құндылықтарын игеруге деген қызығушылықты көрсете отырып, оның мүлкін күнделікті тәжірибеде зерттеудегі жетістіктерді дұрыс қолдануға болады.

ӘДЕБИЕТ

[1] Қазақстан Республикасында мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023 – 2029 жылдарға арналған тұжырымдамасы. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы № 249 қаулысымен бекітілген.

[2] Мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытуды дамыту моделі. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2021 жылғы 15 наурыздағы № 137 қаулысымен бекітілген.

[3] Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты. Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығы.

[4] Қожахметова К.Ж. Теоретико-методологические основы казахской этнопедагогике: дисс...док. пед. наук. - Алматы, 1998. – 431с.

[5] Джонисова Г.Қ. Бастауыш мектептің оқу-тәрбие үдерісінде оқушылардың ұлттық құндылық бағдарын қалыптастыру: пед. ғыл. канд. ... автореф: 13.00.01. - Атырау, 2010.

[6] Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы. Қазақстан Республикасының Оқу-ағарту министрі 2022 жылғы 14 қазандағы №422 Бұйрыққа қосымша.

[7] Жұмабекова Ф.Н. Л «ӨРКЕНДЕУ» ұлттық құндылыққа негізделген мектепке дейінгі тәрбие мен білім беруді дамытудың инновациялық бағдарламасы. 2-5 жастағы балаларға арналған. Астана, 2022. -107б.

REFERENCES

[1] Qazaqstan Respublikasynda mektepke deingı, orta, tehnikalyq jäne käsıptık bılım berudı damytudyń 2023 – 2029 jyldarǵa arnalǵan tūjyrymdamasy. Qazaqstan Respublikasy Ūkimetiniń 2023 jylǵy 28 nauryzdaǵy № 249 qaulysymen bekıtılgen [Concept for the development of preschool, secondary, technical and vocational education in the Republic of Kazakhstan for 2023-2029. Approved by the resolution of the Government of the Republic of Kazakhstan dated March 28, 2023 No. 249.].

[2] Mektepke deingı tärbieleu men oqytudy damytu modeli. Qazaqstan Respublikasy Ūkimetiniń 2021 jylǵy 15 nauryzdaǵy № 137 qaulysymen bekıtılgen [Model for the development of preschool education and training. Approved by the resolution of the Government of the Republic of Kazakhstan dated March 15, 2021 No. 137.].

[3] Mektepke deingı tärbie men oqytudyń memlekettik jalpyǵa mindetti standarty. Qazaqstan Respublikasy Oqu-aǵartu ministriniń 2022 jylǵy 3 tamyzdaǵy № 348 būiryǵy [State mandatory standard of preschool education and training. Order of the Minister of Education and science of the Republic of Kazakhstan dated August 3, 2022 No. 348.].

[4] Qojahmetova K.J. Teoretiko-metodologicheskie osnovy kazahskoi etnopedagogiki: diss...dok. ped. nauk. - Almaty, 1998. – 431s [Kozhakhmetova K. zh. theoretical and methodological foundations of Kazakh ethnopedagogics: diss...Doc. PED. Nauk. - Almaty, 1998 – 431c].

[5] Jonisova G.Q. Bastauyş mekteptiń oqu-tärбие üderisinde oquşylardyń ūlttyq qūndylyq baǵdaryn qalyptastyru: ped. ǵyl. kand. ... avtoref: 13.00.01. - Atyrau, 2010 [Jonisova G. K. formation of the national value orientations of students in the educational process of Primary School: PED. science. Kand. ... abstract: 13.00.01. - Atyrau, 2010.].

[6] Mektepke deingı tärбие men oqytudyń ūlgılık oqu baǵdarlamasy. Qazaqstan Respublikasynyń Oqu-aǵartu ministri 2022 jylǵy 14 qazandaǵy №422 Būiryqqa qosymşa [Standard curriculum of preschool education and training. Appendix to Order

No. 422 of the Minister of Education of the Republic of Kazakhstan dated October 14, 2022.].

[7] Jūmabekova F.N. L «ÖRKENDEU» ũlttyq qūndylyqqa negizdelgen mektepke deingı tārbie men bilim berudı damytudyń innovasiyalyq baǵdarlamasy. 2-5 jastaǵy balalarǵa arnalǵan. Astana, 2022. -107b [Zhumabekova F. N. L. innovative program for the development of preschool education and education based on the national value" ORKANDEU". For children 2-5 years old. Astana, 2022. - 107p.].

Джонисова Г. К.

ИННОВАЦИОННЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ФОРМИРОВАНИЯ НАЦИОНАЛЬНЫХ ЦЕННОСТЕЙ В ДОШКОЛЬНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ

Аннотация: В статье рассмотрены инновационные направления организации воспитательной работы в дошкольной организации национального содержания. На основании выводов ученых-этнопедагогов о национальной ценности показано значение ценностей в формировании долевого мировоззрения дошкольников. Анализируя образовательные стандарты в дошкольной организации, типовые учебные программы дошкольного воспитания и обучения, выясняется, в каком объеме находятся материалы, позволяющие формировать у детей национальные ценности. Предлагается инновационная модель формирования национальных ценностей в воспитательном процессе дошкольной организации. Также будет рассказано об инновационных формах совместной деятельности с родителями, направленных на формирование национальной ценности в дошкольной организации. Изложены поиски по организации работы школы дедушек, школы бабушек и дедушек, школы матерей и отцов в новом формате.

Ключевые слова: национальная ценность; дошкольное учреждение; национальное мировоззрение; содержание образования; типовая учебная программа; инновационная модель.

Jonisova G.

INNOVATIVE DIRECTIONS OF FORMATION OF NATIONAL VALUES IN PRESCHOOL ORGANIZATIONS

Annotation. The article considers innovative directions of the organization of educational work in the preschool organization of national content. Based on the conclusions of ethnopedagogues about national value, the importance of values in the formation of a shared worldview of preschoolers is shown. Analyzing educational standards in a preschool organization, standard curricula for preschool education and training, it turns out to what extent there are materials that allow children to form national values. An innovative model of the formation of national values in the educational process of a preschool organization is proposed. It will also talk about innovative forms of joint activities with parents aimed at forming national values in a preschool organization. The article describes the search for the organization of the work of the school of grandfathers, the school of grandparents, the school of mothers and fathers in a new format.

Keywords: national value; preschool institution; national worldview; knowledge content; standard curriculum; innovative model.